

POLTAVA UNIVERSITY OF
ECONOMICS AND TRADE

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТАТЕЙ МАГІСТРІВ

Полтава
2022

УДК 339.1+640+664+37+657+005+004+80(062.552)

3-41

Друкується відповідно до Наказу по університету № 173-Н від 05 вересня 2022 р.

Редакційна колегія:

Головний редактор – **О. О. Нестуля**, д. і. н., професор, ректор Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ).

Заступник головного редактора – **Н. С. Педченко**, д. е. н., професор, перший проректор ПУЕТ.

Відповідальний секретар – **Н. І. Манжура**, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ.

Відповідальні редактори:

О. В. Гасій, к. е. н., доцент, директор Навчально-наукового центру забезпечення якості вищої освіти ПУЕТ;

С. В. Гаркуша, д. т. н., професор, в. о. директора Навчально-наукового інституту міжнародної освіти ПУЕТ;

А. С. Ткаченко, к. т. н., доцент, директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ;

В. Л. Шимановська, директор Навчально-наукового інституту заочно-дистанційного навчання ПУЕТ;

Л. М. Діденко, в. о. директора Центру інформаційного забезпечення освітнього процесу ПУЕТ.

Члени редакційної колегії:

А. В. Артеменко, к. е. н., доцент, завідувач кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин ПУЕТ;

Н. М. Бобух, д. філол. н., професор, завідувач кафедри української, іноземних мов та перекладу ПУЕТ;

В. Л. Іщенко, к. філол. н., доцент завідувач кафедри ділової іноземної мови ПУЕТ;

Т. В. Капліна, д. т. н., професор, завідувач кафедри готельно-ресторанної та курортної справи ПУЕТ;

Т. А. Костишина, д. е. н., професор, завідувач кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії ПУЕТ;

Ю. С. Матвієнко, к. п. н., проректор з науково-педагогічної роботи ПУЕТ;

А. І. Мілька, к. е. н., доцент, завідувач кафедри бухгалтерського обліку і аудиту ПУЕТ;

О. В. Ольховська, к. ф.-м. н., завідувач кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій ПУЕТ;

І. М. Петренко, д. і. н., професор, завідувач кафедри педагогіки та суспільних наук ПУЕТ;

О. В. Яріш, к. е. н., доцент, завідувач кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ.

Збірник наукових статей магістрів. – Полтава : ПУЕТ, 3-41 2022. – 268 с.

ISBN 978-966-184-435-2

У збірнику представлено результати наукових досліджень магістрів спеціальностей: Готельно-ресторанна справа; Економіка; Комп'ютерні науки; Міжнародні економічні відносини; Облік і оподаткування; Освітні педагогічні науки; Філологія; Фінанси, банківська справа та страхування.

УДК 339.1+640+664+37+657+005+004+80(062.552)

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу ПУЕТ заборонено.

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі», 2022

ISBN 978-966-184-435-2

Ракосій В. О., Стрілець В. Ю.

Застосування SWOT-аналізу для визначення
рівня конкурентоспроможності підприємства:
досвід компанії «Walmart Inc.» 122

Рубан Л. В., Флегантова А. Л.

Сутність поняття конкурентоспроможності
в умовах глобалізації..... 127

Цимбаленко В. А., Стрілець В. Ю.

Особливості міжнародної маркетингової
стратегії ТНК в сучасних умовах 131

Яременко А. І., Стрілець В. Ю.

Світові тренди прямого іноземного
інвестування: досвід для України 135

**СПЕЦІАЛЬНІСТЬ
ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ**

Освітня програма «Облік і аудит»

Гурник В. Р., Мілька А. І.

Бухгалтерський облік як інформаційна система
податкових розрахунків з бюджетом..... 141

Довбенко О. Р., Мілька А. І.

Підходи науковців до визначення
поняття «Основні засоби» 144

Кожухар Р. Ю., Мілька А. І.

Економічна сутність і зміст категорії «Доходи» 149

Колесова О. І., Мілька А. І.

Економічна сутність нематеріальних активів для цілей
управління інноваційним розвитком підприємства 154

Різніченко Т. С., Мілька А. І.

Класифікація рівнів суттєвості при виконанні завдань
з аудиту виробничих запасів підприємства 161

прийняття своєчасних рішень суб'єкта господарювання. Бухгалтерський облік є складною системою, в якій інтегровано комплекс елементів із організацією інформаційної системи як середовища для формування релевантної інформації для вирішення багатоаспектних завдань різних користувачів.

Список використаних джерел

1. Бутинець Ф. Ф. Інформаційні системи бухгалтерського обліку: підруч. для студ. вищ. навч. закл. спец. 7.050106 «Облік і аудит» / за ред. проф. Ф. Ф. Бутинця. 2-ге вид., перероб. і допов. Житомир : ПП «Рута», 2002. 544 с.
2. Валуєв Б. І. Теорія бухгалтерського обліку : монографія. Одеса : ОДЕУ ; «Принт-майстер», 2002. 272 с.
3. Грінко А. П., Акімова Н. С., Кваша О. О. Сучасна концепція організації бухгалтерського обліку в інформаційній системі економічного управління підприємством. Collective monograph. SAUL Publishing Ltd, Dublin, Ireland, 2016. С. 39–57.
4. Гура Н. Бухгалтерський облік як складна інформаційна система. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2011. № 130. С. 12–15. (Серія «Економіка»).
5. Кужельний М. В., Лінник В. Г. Теорія бухгалтерського обліку: підручник. Київ : КНЕУ, 2001. 534 с.
6. Пушкар М. С. Метатеорія обліку або якою повинна стати теорія : монографія. Тернопіль : Карт-бланш, 2007. 359 с.
7. Пушкар М. С. Розробка систем обліку : навч. посіб. Тернопіль : Карт-бланш, 2004. 198 с.

УДК 657

ПІДХОДИ НАУКОВЦІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ОСНОВНІ ЗАСОБИ»

Довбенко О. Р., *магістр спеціальності Облік і оподаткування освітня програма «Облік і аудит»*

Мілька А. І., *к. е. н., доцент, завідувач кафедри бухгалтерського обліку і аудиту*

Анотація. Глобальна конкуренція в умовах трансформації та інтеграції економічних процесів потребує значного переоснащення матеріально-технічної бази підприємств України, оскільки від цього залежить ефективність їх функціонування. Водно-

час, більшість найважливіших конкурентних переваг безпосередньо пов'язані з основними засобами, які формуються відповідно до сучасних потреб управління та економічного забезпечення бізнес-процесів, інтенсифікації основної діяльності підприємств в умовах тотальної технологізації, що є надзвичайно актуальним як на рівні держави в цілому, так і на мікрорівні.

Ключові слова: засоби праці, капітал, основні засоби, облік.

Abstract. Global competition in the conditions of transformation and integration of economic processes requires a significant re-equipment of the material and technical base of Ukrainian enterprises, as the efficiency of their functioning depends on this. At the same time, most of the most important competitive advantages are directly related to the main means that are formed in accordance with the modern needs of management and economic support of business processes, the intensification of the main activities of enterprises in the conditions of total technologization, which is extremely relevant both at the level of the state as a whole and at the micro level.

Keywords: means of labor, capital, fixed assets, accounting.

Постановка проблеми. Протягом довгого часу, починаючи з XVIII століття, дослідниками постійно обговорюються проблеми, пов'язані з рухом основних засобів та їхнім відтворенням у різних історичних умовах, оскільки неможливо без новітнього високоефективного виробничого обладнання створити сучасну продукцію/послуги, організувати на торговельних підприємствах ефективний процес руху товарів, які знайдуть свого споживача на вітчизняному і міжнародному ринках. Тому модернізація та відтворення основних засобів стають одними з найбільш актуальних проблем економіки України на сучасному етапі.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Тема обліку основних засобів на підприємствах України не залишається поза увагою вітчизняних науковців. Цим питанням займаються Г. Б. Асмолова, М. І. Бондар, Ф. Ф. Бутинець, Д. В. Ванькович, С. Ф. Голов, А. П. Грінько, Н. Б. Демчишак, Л. М. Янчева та інші вчені. Серед зарубіжних дослідників можна виділити праці

Р. З. Акбердіна, Г. А. Александрова, Д. А. Баранова, А. А. Горбунова, І. А. Іванова та інші. Ряд вітчизняних науковців свої дисертаційні дослідження також присвятили темі обліку, аудиту, аналізу відтворення основних засобів, зокрема: А. П. Грінько, М. В. Анісімова, А. Ф. Гуменюк, Н. В. Довгалюк, О. А. Євтушенко, М. М. Матієшин, І. Ю. Приварникова, О. Г. Радева, Н. І. Самбурська, О. С. Яцунська та інші.

Формулювання мети. Метою статті є дослідження підходів науковців до понятійного апарату «основні засоби».

Виклад основного матеріалу дослідження. Інтенсивність глобалізації є основною характерною рисою сучасного світу, яка з кожним роком все більшою мірою здійснює вплив на трансформацію різних сфер життєдіяльності суспільства. Найбільш яскраво її процеси проявляють себе в такій важливій сфері як економіка, що відчувається всіма економічними суб'єктами у зміні правил їх функціонування. Водночас, розвиток інформатизації сприяє й більш жорстким умовам конкурентної боротьби, що значно ускладнює підприємствам утримання своїх позицій на ринках. Переважна більшість найважливіших конкурентних переваг, таких як забезпечення ефективних технологій доведення продуктів, товарів, послуг до споживача, конкурентне співвідношення ціна-якість (наприклад, за рахунок зниження собівартості в частині амортизаційних відрахувань), стабільність у строках і обсягах виробництва, безпосередньо пов'язані з основними засобами.

Водночас, більшість найважливіших конкурентних переваг пов'язані з основними засобами, які формуються відповідно до поточних потреб управління та забезпечення функціонування підприємств, інтенсифікації їх операційної діяльності в умовах швидкого розвитку технологій, що має велике значення як на загальнодержавному рівні, так і на рівні окремих суб'єктів господарювання.

Економічна категорія «основні засоби» з'явилась в економічній термінології досить давно, проте її зміст постійно трансформувався. Але, незважаючи на визначеність та характер загального використання поняття, в науковій та навчальній літературі ще й досі тривають дискусії щодо економічної природи основних засобів (табл. 1).

**Таблиця 1 – Підходи науковців до визначення поняття
«основні засоби»**

Автори	Визначення
Бутинець Т. А. [1]	Основні засоби розглядаються як вкладений капітал і, відповідно, повинні обліковуватися за собівартістю, їх можна прирівняти до витрат майбутніх періодів (динамічний баланс); основні засоби розуміються як ресурс, що знаходиться на підприємстві (статичний баланс)
Бондар М. І. [2]	Сукупність матеріальних активів у формі засобів праці, які багаторазово приймають участь у процесі виробничо-комерційної діяльності і переносять на продукцію свою вартість частинами
Бойко В. М., Вашків П. Г. [3]	Основні засоби – сукупність засобів праці, які функціонують у сфері матеріального виробництва в незмінній натуральній формі протягом тривалого часу та переносять свою вартість на заново створений продукт частинами в міру їх зношення
Грінько А. П. [4]	Основні засоби ми будемо називати терміном «основні матеріальні активи», оскільки саме основні матеріальні активи найбільше потребують їх відтворення в нових умовах господарювання
Ковальчук І. В. [5]	Основні засоби – вартісна форма існування засобів праці, які тривалий час, не змінюючи своєї натуральної форми, багаторазово беруть участь у процесі виробництва, поступово спрацьовуються і частинами (як амортизаційні відрахування) переносять свою вартість на вартість виготовленої продукції. Це довгострокові активи, якими підприємство володіє тривалий час із метою продовження та здійснення своєї діяльності, а не для перепродажу
Завадський Й. С. [6]	Основні засоби – це засоби праці, що беруть участь у процесі виробництва протягом багатьох циклів, зберігаючи при цьому свою натуральну форму, і поступово, в міру зношення, переносять свою вартість на продукцію, що виробляється

Автори	Визначення
Неміш Ю. В. [7]	Основні засоби – це вартісно виражені ресурси, які утримуються суб'єктом господарювання з метою використання в процесі виробництва, постачання товарів і послуг, надання в оренду іншим особам або для здійснення чи соціально-культурних функцій, очікуваний строк експлуатації яких становить не менше одного року, чи визначається межами операційного циклу понад один рік, вартість яких зменшується в процесі використання
Сук Л. К., Сук П. Л. [8]	Основні засоби підприємства, установи – це сукупність матеріально-речових цінностей, що діють у натуральній формі протягом тривалого часу як у сфері матеріального виробництва, так і у невиробничій сфері
Яловега Л. В. [9]	Сума капіталу, вкладеного у сукупність матеріально-речових об'єктів та цінностей, що використовуються в процесі виробництва для впливу на предмети праці і їх перетворення в придатні до споживання продукти

Висновки. На основі проведеного аналізу наукової літератури, можна зробити висновок, що під «основними засобами» розуміють засоби праці, які мають матеріально-речову форму і використовуються для ведення діяльності підприємством. Напрямок використання основних засобів залежить від галузевих особливостей.

Список використаних джерел

1. Бутинець Т. А. Основні засоби: точка зору економіста. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. 2012. Вип. 2 (23). С. 22–36.
2. Бондар М. І. Облік і аудит основних засобів (на матеріалах аграрних підприємств Київської області): автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.06.04. Київ, 2011. 23 с.
3. Бойко В. М., Вашків П. Г. Бізнес : Словник-довідник. Київ : Україна, 2008. 565 с.

4. Грінько А. П. Методологія та організація бухгалтерського обліку відтворення основного капіталу : дис. ... докт. екон. наук : 08.00.09. Харків, 2015. 432 с.
5. Ковальчук І. В. Економіка підприємства : навч. посіб. Київ : Знання, 2008. 679 с.
6. Завадський Й. С., Осовська Т. В., Юшкевич О. О. Економічний словник. Київ : Кондор, 2006. 356 с.
7. Неміш Ю. В. Поняття «основні засоби» у сучасних наукових дослідженнях. Аграрна економіка. 2012. Т. 5. № 3–4. С. 181–187.
8. Сук Л. К., Сук П. Л. Фінансовий облік : [навч. посіб.]. – 2-ге вид., перероб. і допов. Київ, 2012. 647 с.
9. Яловега Л. В. Облік витрат на ремонт та поліпшення основних засобів: бухгалтерський і податковий аспект [Електронний ресурс]. URL: <https://scholar.google.com.ua/scholar?oi=bibs&cluster=13945657585380833208&btnI=1&hl=uk>.

УДК 657

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ І ЗМІСТ КАТЕГОРІЇ «ДОХОДИ»

Кожухар Р. Ю., магістр спеціальності Облік і оподаткування освітня програма «Облік і аудит»

Мілька А. І., к. е. н., доцент, завідувач кафедри бухгалтерського обліку і аудиту

Анотація. Категорія доходу є однією з найскладніших в економічній науці. Вона була предметом широких дискусій серед представників різних економічних шкіл та напрямків. Однією з найбільш суперечливих вона залишається і на сьогодні, що обумовлює необхідність її поглиблення і уточнення.

Ключові слова: доходи, виручка, витрати, облік, прибуток.

Abstract. The category of income is one of the most difficult in economic science. It was the subject of extensive discussions among representatives of various economic schools and directions. It remains one of the most controversial even today, which necessitates its deepening and clarification.

Keywords: income, revenue, expenses, accounting, profit.

Постановка проблеми. Економічна категорія «дохід» протягом багатьох століть тісно пов'язана з такими термінами, як